

Аудит відповідності на тему «Реформа державного управління: стан реагування Уряду на оцінювання відповідності Принципам державного управління»

(рішення Рахункової палати від 16 грудня 2025 року № 31-9)

ОБ'ЄКТИ КОНТРОЛЮ:

- Секретаріат Кабінету Міністрів України

ПЕРІОД АУДИТУ:

2023–2024 роки
та 9 місяців 2025 року,
з окремих питань —
більш тривалий період

ВИСНОВКИ

У 2023 році Уряд забезпечив організацію оцінювання державного управління на відповідність Принципам державного управління (далі — Принципи) Спільної Програми Організації з економічного співробітництва і розвитку та Європейського Союзу з підтримки вдосконалення врядування та менеджменту (далі — Програма SIGMA), що набуло особливого значення в контексті підготовки до початку переговорів про вступ України до ЄС.

Програма SIGMA у 2023 році здійснила оцінювання системи державного управління України у шести сферах із застосуванням 48 принципів, 52 індикаторів та 335 субіндикаторів. За підсумками оцінювання Україна отримала 824,5 із максимально можливих 1493,5 балів.

Результати оцінювання засвідчили прогрес, водночас окреслили і нові виклики, що потребують додаткової уваги.

Так, покращення зафіксоване за 26 % субіндикаторів, майже третина показників погіршилась, щодо 42 % прогрес не спостерігається.

Позитивну динаміку (покращення) порівняно з 2018 роком зафіксовано у сферах: надання послуг та цифровізації — на три бали; стратегічного планування — на 1,5; розроблення й узгодження політики — на 0,1 бала. Водночас у сфері державної служби та управління людськими ресурсами спостерігалось погіршення на 0,6 бала.

Середня оцінка 3,1 бала за п'ятибальною шкалою та наявність субіндикаторів із нульовим результатом свідчать про потребу комплексного вирішення цих питань.

Незважаючи на те, що Планом пріоритетних дій Уряду на 2023 рік передбачався розгляд звіту Програми SIGMA, Міністр Кабінету Міністрів України не подав цей документ на розгляд Урядові, а Кабінет Міністрів України, відповідно, не ухвалив жодного рішення за результатами оцінювання. Це свідчить про несистемну організацію роботи з усунення виявлених недоліків, що зменшило ефективність оцінювання як інструменту вдосконалення державного управління.

Координаційна рада з питань реформування державного управління, попри ключову роль у забезпеченні координації здійснення заходів із запровадження реформи державного управління, не забезпечила належного виконання власного рішення про опрацювання рекомендацій Програми SIGMA. План впровадження рекомендацій Програми SIGMA, презентований на засіданні Координаційної ради, фактично залишився нереалізованим, а ключові рекомендації до документів стратегічного планування — не інтегрованими.

Уряд не забезпечив проведення ex-post аналізу результатів оцінювання 2018 року, що обмежило можливість врахування попередніх висновків, виправлення недоліків і належної підготовки до оцінювання 2023 року. Це негативно вплинуло на якість управлінських рішень, прийнятих на основі результатів оцінювання, та розвиток системи державного управління.

Попри те, що у 2024 році Програма SIGMA визнала прогрес України з виконання рекомендацій «задовільним» з огляду на умови воєнного стану, фактичні результати виконання рекомендацій свідчать про недостатню динаміку. У 2024 році повністю виконані лише чотири із 30 рекомендацій (13,3%), за більшістю — робота ще триває або не розпочата.

Уряд вживає окремих заходів щодо врахування рекомендацій Програми SIGMA (розроблення Дорожньої карти з питань реформи державного управління, підготовка нової Стратегії реформування державного управління України), однак несистемний підхід до аналізу результатів оцінювання, неефективна координація, недостатній контроль за виконанням рішень Координаційної ради та повільні темпи реалізації рекомендацій не дають підстав стверджувати, що підготовка до наступного оцінювання державного управління на відповідність Принципам відбувається належним чином. За таких умов необхідно посилити політичне лідерство та запровадити дієвий контроль за визначенням і досягненням цілей реформи державного управління.

РЕКОМЕНДАЦІЇ

- **Кабінетові Міністрів України** забезпечити:
 - розгляд рекомендацій Програми SIGMA та механізму їх впровадження, запровадження механізмів контролю за реалізацією рекомендацій, регулярний моніторинг стану їх виконання та публічну звітність;
 - врахування рекомендацій Програми SIGMA у Плані пріоритетних дій Уряду на відповідний рік;
 - підготовку до наступного оцінювання державного управління на відповідність Принципам;
 - посилення результативності діяльності Координаційної ради, а також політичного лідерства та координації діяльності центральних органів виконавчої влади у сфері реформування державного управління.
- **Секретаріату Кабінету Міністрів України:**
 - забезпечити регулярний контроль та моніторинг стану виконання рекомендацій Програми SIGMA;
 - організувати навчання відповідальних працівників органів державної влади, які беруть участь в оцінюванні за Програмою SIGMA;
 - провести ex-post аналіз результатів попередніх оцінювань, а також посилити інституційну спроможність Директорату публічної адміністрації Секретаріату Кабінету Міністрів України для ефективної координації впровадження реформи державного управління.

РЕАГУВАННЯ

Термін реагування не настав.